

Tuula Paajanen

Yritysvastuun valvoja

■ **Tuula Paajanen huolehtii siitä, että suomalainen Kemira toimii kaikkialla maailmassa vastuullisuuden periaatteiden mukaisesti.**

Sisko Loikkanen

Kemiantekniikan diplomi-insinööri **Tuula Paajanen** aloitti toukokuussa Kemiran yritysvastuujohtajana. Työsään hän vastaa siitä, että yhtiön yritysvastuuohjelmaa noudatetaan sen kaikissa yksiköissä eri puolilla maailmaa.

Asiat itsessään ovat tuttuja, sillä Paajanen on työskennellyt Kemirassa yritysvastuun parissa vuodesta 2012. Vaikka johtajan vastuualue kattaa yhtiön toiminnan globaalisti, hän voi tehdä työnsä Helsingissä, jossa eri yksiköiden vetäjätkin työskentelevät.

”Tehtävänäni on ymmärtää, millaisiin vaatimuksiin ja ulkoisiin normeihin meidän pitää Kemirassa vastata. Tiiviissä yhteistyössä muiden yksiköiden kanssa varmistan, että siirrämme tarvittavat toimenpiteet konkreettisesti tekemisiimme”, Paajanen kuvaa sarkaansa.

Vastuullisuustyön toimenpiteet ja tulokset kirjataan yhtiön yritysvastuuraporttiin.

”Sieltä myös sidosryhmät näkevät, että Kemira on vastuullinen toimija.”

Kun yritysvastuulla aiemmin tarkoitettiin lähinnä ympäristönsuojelua, tätä nykyä asia ymmärretään kokonaisvaltaisemmin. Mukaan kuuluu vastuu sekä toiminnan taloudellisista, sosiaalisista että ympäristövaikutuksista.

Kemiralle on tärkeää, että se ei ole mukana ihmisoikeuksia loukkaavissa hankkeissa ja ettei yhtiön toimitusketjuissa tai tuotteilla ole terveys- tai ympäristövaikutuksia, jotka heijastuisivat haitallisesti sidosryhmiin.

”Sosiaalinen vastuu merkitsee

myös eettistä toimintatapaa. Emme esimerkiksi hyväksy missään muodossa mitään kilpailuoikeus- ja korruption vastaiseen lainsäädäntöön liittyviä rikkomuksia.”

Yritysvastuu velvoittaa Kemiran alihankkijoitakin. Toimitusketjun vastuullisuuden varmistamiseksi myös yhtiön raaka-ainetoimittajien ja agenttien on allekirjoitettava samat periaatteet.

”Teemme vastuullisuusarviot myös toimittajista ja palveluntuottajista ja auditoimme niitä tarvittaessa myös paikan päällä.”

”Ajattele avarasti”

Paajasella on vierähtänyt Kemirassa jo parikymmentä vuotta. Hän aloitti vuonna 1996 yhtiön lannoiteliiketoiminnassa Kemira Growhow’ssa. Sieltä hän siirtyi yhtiön kemikaaliliiketoimintaan ja muun muassa osallistui yrityksen strategiaprosessin vetämiseen.

”Kemikaalien kanssa en kuitenkaan ole koskaan ollut tekemisissä”, kemianinsinööri hymyilee.

Kemia ei vielä kouluaikoina ollut Paajasen ehdoton suosikkiaine vaan yksi kiinnostuksen kohde muiden matemaattis-luonnontieteellisten aineiden joukossa. Sen verran ala kuitenkin viehätti, että kouvolaaisylioppilas pyrki lukion jälkeen sekä lääketieteelliseen että Teknillisen korkeakoulun kemian osastoon.

Jälkimmäinen tärppäsi, eikä fuksi enää ensimmäisen opiskeluvuoden jälkeen haikaillut lääketieteen valloista takkia.

”Huomasin, että kemia oli aika mielenkiintoista”, Paajanen naurahtaa.

Otaniemen opiskelijakämpä oli mukava ja kurssit sujuivat hyvin, mutta tyyppilliseksi teekkariksi nuori nainen ei itseään mieltänyt. Opiskelukin tuntui tuohon aikaan varsin koulumaiselta.

”TKK ei välttämättä ohjannut opiskelijoita omatoimisuuteen ja itseoppimiseen, varsinkaan jos vertaa vaikka Yhdysvaltoihin, jossa nuoria rohkaistaan itsenäiseen ajatteluun.”

Kemira tuli Paajaselle tutuksi jo teekkarina, sillä hän teki yhtiössä tehdassuunnittelun diplomityönsä, joka käsitteli rikkidioksidikaasujen poistoa adsorptiopesutornissa.

Vuodet TKK:ssa antoivat hyvät valmiudet kemianteollisuuden teknis-tieteellisten taustojen ymmärtämiseen. Diplomityötä kirjoittaessaan Paajanen kuitenkin tajusi, ettei halua ”perinteiseksi insinööriksi” tekemään työtä pumpuilla ja pipeteilla.

Valmistuttuaan hän aloitti tuoteturvan ja myynninhallinnan tehtävissä Cultorin – entisen Suomen Sokerin – biotekniikkayksikössä, joka sittemmin myytiin Genencor Internationalille.

Tuula Paajanen

- Ylioppilas Kouvolan tyttölyseosta 1975.
- Diplomi-insinööri Teknillisestä korkeakoulusta 1982.
- Kesätöissä kemian prosessiteollisuudessa Suomessa, Ruotsissa ja Hollannissa.
- Cultor International, markkinatutkija, sääntelyasiantuntija ja tuotepäällikkö 1983–1989.
- Genencor International, tuotepäällikkö 1990–1996.
- Kemira Growhow, kehityspäällikkö 1996–2001.
- Kemira Oyj, suunnittelupäällikkö 2001–2009, strategisen suunnittelun johtaja 2009–2011, yritysvastuupäällikkö 2012–2017, yritysvastuujohtaja 2017–.
- Perheessä kaksi tyttäretä.
- Harrastaa mm. pilatista, joogaa, puutarhanhoitoa ja lukemista.

”Yksityiskohtaisia kemian oppeja en ole myöhemminkään työelämässä tarvinnut mutta sen sijaan kyllä kykyä ymmärtää kokonaisuuksia ja toimintaympäristöämme sekä kemian erityispiirteitä asiakasteollisuuksiin verrattuna.”

Genencor oli 1990-luvulla entsyymialan uranuurtaja, joka toi ensimmäisenä markkinoille monia uusia tuotteita.

”Se oli työpaikka, joka opetti todella paljon.”

Yritysvastuujohtajan ura näyttää kulkeneen hyvin luontevasti ja suoraviivaisesti tehtävästä toiseen. Itse hän katsoo asiaa toisin.

”Nykyajan työelämässä ei enää ole suoraviivaista liikkumista”, hän sanoo.

”Tärkeää on pystyä koko ajan oppimaan uutta ja hyödyntämään oppimaansa. Pitää olla joustava ja mukautuva. Aina avautuu uusia mahdollisuuksia, jos niistä vain on kiinnostunut. Mutta eteneminen uralla yhä korkeampaan asemaan ei nykyisin ole olennaisinta.”

Paikan vaihtamisessa Paajanen näkee haasteena tutustumisen uusiin ihmisiin ja verkostojen luomisen, sillä töitä ei enää tehdä yksin vaan yhdessä.

Kemiraa hän kehuu työnantajaksi, joka tarjoaa paljon mahdollisuuksia.

”On vain itsestä kiinni, kuinka haluaa ohjata uraansa, sillä erilaisia polkuja asiantuntija- ja johtotehtäviin

kyllä on. Meillä voi käyttää ja kehittää osaamistaan, eikä tarvitse jämähtää siihen työhön, johon alun alkaen tuli.”

Konkari rohkaisee nuoria entistä avarampaan ajatteluun.

”On turha esimerkiksi pohtia, opiskeleeko nyt varmasti oikeaa alaa. Monipuoliset opinnot avaavat ovia moneen suuntaan”, Paajanen neuvoo.

”Kannattaa tietysti hankkia peruskoulutus ja tutkinto, mutta niihin ei pidä juuttua vaan mennä eteenpäin omien intohimojensa mukaan.”

Elintärkeä kemia

Tuula Paajanen muistuttaa myös kemian merkityksestä nyky maailmassa.

”Kemianteollisuus mahdollistaa monen muunkin alan toiminnan. Vaikkapa uusien materiaalien kehittäminen ja kiertotalous perustuvat kemian osaamiseen”, hän tähdentää.

”Neitseellisiä raaka-aineita voidaan käyttää entistä tehokkaammin ja ma-

teriaaleja kierrättää. Kemian ansiosta vaikkapa paperikuidut voi hyödyntää uudelleen useita kertoja.”

Töiden jälkeen kiireinen johtaja rentoutuu ensi sijassa liikkumalla. Jokaiseen päivään kuuluu ainakin tunnin kävelylenkki tai jotain muuta liikuntaa.

”Yritän pitää itseni hyvässä kunnossa ja harrastan myös joogaa ja pilatesta.”

Liikunnan jälkeen käteen tarttuu usein kirja, joka voi edustaa yhtä hyvin faktaa kuin fiktiota. Kielitaito pysyy yllä, kun kirjat lukee alkukielellä.

Myös puutarhanhoito tuo hyvää mieltä naiselle, joka ”pitää kaikesta kauniista”. Puut ja viherkasvit ovat itse huolella valittuja ja istutettuja.

”Mutta kukkivia kasveja minulla ei juuri ole. En ole ollenkaan kukkapenkki-ihminen.” □

Kirjoittaja on kemianteekniikan diplomi-insinööri ja Ylen tiedetoimittaja.
sisko.loikkanen@yle.fi

”Kemianteollisuus mahdollistaa monen muunkin alan toiminnan”, muistuttaa Kemirassa pitkään työskennellyt Tuula Paajanen.

